

Sygn. akt XX GCo 290/17

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Gospodarczy XX Wydział Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący - SSO Joanna Sieradz

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2017 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku: **(...) S.A w W.**

z udziałem: **(...) w N. (C.)**

o udzielenie zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania

postanawia

oddalić wniosek

SSO Joanna Sieradz

UZASADNIENIE

W dniu 27 października 2017 r. uprawniony (...) S.A w W. (dalej: (...), wnioskodawca, uprawniony) wniósł o udzielenie zabezpieczenia roszczenia uprawnionego przez zajęcie papierów wartościowych obowiązanego (...) w N. (C.) (dalej: (...), obowiązanym) w postaci posiadanych przez niego 23.030.335 akcji na okaziciela spółki (...) S.A. w W., oraz o wyznaczenie uprawnionemu dwutygodniowego terminu do wniesienia pozwu przeciwko obowiązanemu.

Uprawdopodobniając istnienie roszczenia objętego wnioskiem uprawniony wskazał, iż dniu 21 grudnia 2016 r. między uprawnionym (...), (...)sp. z o.o. oraz obowiązanym (...) została zawarta umowa sprzedaży udziałów spółki (...) sp. z o.o. (dalej Umowa). W ramach umowy uprawniony sprzedał obowiązanemu posiadane udziały w spółce (...) sp. z o.o. i jednocześnie zobowiązał się nabycia od obowiązanego 2.941.176 akcji (...)S.A. (dalej: „(...) i w wykonaniu umowy w dniu 30 grudnia 2016 r. nabył od (...) ww. akcje. Rozliczeni stron nastąpiło w drodze potrącenia wzajemnych wierzytelności z tytułu wyżej wskazanych umów.

Dalej wnioskodawca wskazał, iż akcje (...) są częściowo dopuszczone do obrotu giełdowego. W ramach postanowień umowy z dnia 21.12.2016 r. (...)zobowiązał się do doprowadzenia do dopuszczenia do obrotu także akcji nabytych przez uprawnionego. Jednocześnie w ww. umowie (ust. 5.5.) zawarty został zakaz zbywania akcji przez uprawnionego przez okres 12 miesięcy od dnia transakcji, z tym, że w przypadku, gdyby akcje (...) zostały wycofane z obrotu, (...) zobowiązał się odkupienia akcji lub wskazania podmiotu, który akcie od uprawnionego odkupi. Zgodnie z ust. 5.4. umowy w zw. z ust. 5.7 umowy, (...) zobowiązał się do odkupienia akcji lub wskazania podmiotu, który akcje odkupi również w przypadku gdyby akcje nie zostały wprowadzone na rynek giełdowy w terminie 8 miesięcy od zawarcia umowy. Termin ten upłynął w dniu 21 sierpnia 2017.

Dalej wnioskodawca wskazał, iż akcie nie zostały wprowadzone na rynek giełdowy do dnia dzisiejszego, w związku z czym zaktualizował się obowiązek obowiązanego do odkupienia od uprawnionego akcji lub wskazania podmiotu trzeciego, który akcje odkupi. Wnioskodawca wskazał, iż w dniu 22 sierpnia 2017 r. zaktualizowało się roszczenie

uprawnionego o zawarcie i wykonanie umowy sprzedaży akcji. Umowa przy tym nie wymagała przy tym, by uprawniony wzywał obowiązanego do odkupu akcji czy też wskazywała dodatkowy termin na wykonanie tego zobowiązania. W umowie nie został także określony dodatkowy termin na dokonanie takiego zawiadomienia lub wykonanie uprawnienia umownego, w związku z czym obowiązek umowny i roszczenie uprawnionego aktualizuje się w chwili aktualizuje się w chwili zaistnienia okoliczności wskazanych w umowie bez wymogu dodatkowej aktywności po stronie uprawnionego. Powództwo stanowić będzie zatem jednocześnie wezwanie do zawarcia umowy i wykonania umowy sprzedaży akcji przez obowiązanego.

Wnioskodawca wskazał, iż łączna liczba akcji podlegających odkupieniu wynosi 2.941.176, a cena odkupu stanowi (...) zł za jedną akcję, co stanowi cenę nie niższą niż średnia 6-miesięczna cena akcji (...), co łącznie daje kwotę (...) zł

W związku z powyższym roszczenie uprawnionego obejmuje: zawarcie umowy sprzedaży akcji (...) przez (...) lub podmiot wskazany przez (...) w liczbie 2.941.176 i za cenę (...) zł oraz wykonanie umowy sprzedaży akcji w postaci zapłaty ceny. Pozwany wskazał ponadto, iż zamierza wystąpić również z alternatywnym roszczeniem odszkodowawczym wynikającym z niewykonania zobowiązania umownego w wysokości (...) zł stanowiących równowartość ceny odkupu akcji.

Wnioskodawca wskazał, iż czynnikiem przemawiającym za udzieleniem zabezpieczenia jest obawa, iż zapadłe w sprawie orzeczenie może nie osiągnąć swojego celu i skutku, bowiem ze względu na obecną kondycję finansową, (...) nie wykona obowiązku umownego zapłaty ceny sprzedaży akcji. Wnioskodawca wskazał, iż majątek (...) stanowią akcje (...) S.A., której (...) jest największym akcjonariuszem z pakietem opiewającym na 23.030.335 akcji. Na przestrzeni ostatnich miesięcy akcje tej spółki zanotowały nagły znaczny spadek wartości – o ok. (...) wartości. Wartość akcji posiadanych przez (...) spadła zatem z kwoty ok. (...) zł do ok. (...) zł. W związku z tym, uzasadnione jest przekonanie, że (...) może mieć znaczne problemy z płynnością finansową i spełnieniem swoich zobowiązań.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Wniosek o udzielenie zabezpieczenia roszczenia należało oddalić.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż do wniosku o udzielenie zabezpieczenia stosuje się ogólne przepisy o pismach procesowych (art. 126). Szczególne warunki formalne wniosku o zabezpieczenie wynikają nie tylko z art. 736, ale także z art. 739 § 1. W szczególności we wniosku o udzielenie zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania należy dokładnie określić żądanie obejmujące wskazanie sposobu zabezpieczenia roszczenia oraz roszczenia podlegającego zabezpieczeniu, ponadto wnioskodawca powinien przedstawić zwięźle stan sprawy, przytoczyć i uprawdopodobnić okoliczności uzasadniające zabezpieczenie. Jednocześnie Sąd, na podstawie art. 738 k.p.c., rozpoznaje wniosek o udzielenie zabezpieczenia w jego granicach, biorąc za podstawę orzeczenia materiał zebrany w sprawie.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, iż wnioskodawca, reprezentowany w sprawie przez profesjonalnego pełnomocnika, nie określił we wniosku treści roszczenia podlegającego zabezpieczeniu, tym samym wniosek ten podlegał oddaleniu.

Należy co prawda wskazać, iż wnioskodawca przedstawił w treści uzasadnienia, roszczenia jakie posiada wobec (...), a które wywodzi z przedstawionego stanu faktycznego, jednakże wnioskodawca w żaden sposób nie powiązał tych roszczeń z żądaniem zabezpieczenia, którego udzielenia żąda.

Wskazać należy, iż w treści postanowienia o udzielaniu zabezpieczenia Sąd zarówno wskazuje rodzaj udzielonego zabezpieczenia, jak i roszczenie które podlega zabezpieczeniu. Tymczasem wnioskodawca w petitum wniosku o udzielenie zabezpieczenia całkowicie pominął określenie roszczenia, którego zabezpieczenia się domaga. Dopiero w treści uzasadnienia wniosku przedstawił roszczenie, które przysługuje mu wobec (...), jednakże bez jednoznacznego wskazania roszczenia podlegającego zabezpieczeniu. Sąd zatem nie mógłby wydać prawidłowego postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia.

Odnosząc się do wskazanych przez wnioskodawcę roszczeń podlegających zabezpieczeniu, należy zauważyć również, iż są one ta tyle nieprecyzyjnie sformułowane, iż w rezultacie nie pozwalają na pozytywne rozpatrzenie przedmiotowego wniosku. Według wnioskodawcy jego roszczenie obejmuje: zawarcie umowa sprzedaży akcji przez (...) lub podmiot trzeci w określonej liczbie i za określonej cenie oraz wykonanie umowy sprzedaży akcji w postaci zapłaty ceny. Abstrahując od możliwości wydania orzeczenia o zawarciu umowy sprzedaży przez podmiot trzeci i to w jaki sposób orzeczenie to miałyby zostać wykonane, należy wskazać, iż drugie wskazane jako łączne roszczenie, jest bezprzedmiotowe, gdyż zapłata ceny jest immamentną cechą umowy sprzedaży, co powoduje, iż roszczenie to jest bezprzedmiotowe. Ponadto wnioskodawca w treści uzasadnienia wskazał, iż zamierza wystąpić także z alternatywnym roszczeniem odszkodowawczym wynikającym z niewykonania zobowiązań umownych (...) w wysokości stanowiącej równowartość ceny odkupu akcji. Należy wskazać, że o ile dopuszczalne jest udzielenie zabezpieczenia alternatywnym roszczeniom, tak udzielenie zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania musi odpowiadać konkretnemu roszczeniu (w tym również alternatywnemu), nie zaś odpowiadać jedynie niepewnym zamierzeniom strony wnioskującej.

Należy wskazać, iż nieprecyzyjne przedstawienie roszczenia przez wnioskodawcę w przedmiotowym wniosku nie mogło być traktowane jako brak formalny, a stanowiło podstawę do oddalenia złożonego wniosku. Wskazać należy, iż wnioskodawca zobowiązany był do precyzyjnego powiązania roszczenia, którego zamierza się domagać w toku przyszłego procesu, z zabezpieczeniem którego udzielenia się obecnie domaga. Wymóg ten jest spowodowany, iż zabezpieczenie takie udzielane jest pod warunkiem złożenia w określonym czasie powództwa o określonej treści. Tym samym wnioskodawca, który nie określa roszczenia, którego zamierza się domagać, lub wskazuje takie roszczenie na tyle nieprecyzyjnie, w postaci chociażby zamiarów alternatywnych nie powiązanych w żaden sposób ze sobą lub treścią zabezpieczenia, nie może oczekiwać udzielenia zabezpieczenia.

Abstrahując do wyżej przedstawionych argumentów przemawiających za oddaleniem przedmiotowego wniosku, należy wskazać, iż stosownie do treści art. 730 i 730¹ k.p.c. przesłankami ustawowymi zabezpieczenia roszczenia są:

1. dopuszczalność drogi sądowej lub postępowania przed sądem polubownym,
2. uwiarygodnienie roszczenia, tj. uprawdopodobnienie jego zasadności,
3. uprawdopodobnienie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia.

Te trzy warunki dopuszczalności zabezpieczenia muszą istnieć łącznie, co oznacza, że brak chociażby jednej z nich, powoduje, że zabezpieczenie roszczenia jest niedopuszczalne. Warunkiem zabezpieczenia jest więc, by wymienione przesłanki zostały uprawdopodobnione przez stronę żądającą zabezpieczenia, gdyż ciężar uprawdopodobnienia spoczywa na żądającym. Przy ocenie wniosku o zabezpieczenie w myśl art. 730¹ § 3 k.p.c. Sąd jest ponadto zobowiązany do zapewnienia należytej ochrony prawnej uprawnionego, jak i do nieobciążania obowiązanego ponad miarę. Jednocześnie zgodnie z art. 731 k.p.c. zabezpieczenie nie może zmierzać do zaspokojenia roszczenia, wynika to z celu instytucji zabezpieczenia, którym jest udzielenie tymczasowej ochrony prawnej (por. postanowienie SN z 11.05.1983 r., II CZ 51/83, LEX nr 8532). Dotyczy to zarówno zabezpieczenia roszczeń pieniężnych, jak i niepieniężnych (por. postanowienie SN z 17.02.1986 r., IV CZ 17/86, LEX nr 8746), chyba że ustawa stanowi inaczej.

W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie nie zostały spełnione wszystkie przesłanki warunkujące dopuszczalność udzielenia zabezpieczenia.

Sprawa w której wnioskodawca żąda zabezpieczenia jest sprawą cywilną w rozumieniu art. 1 k.p.c., zatem spełniony jest wymóg przewidziany w art. 730 § 1 k.p.c.

Kolejną przesłanką udzielenia zabezpieczenia jest wiarygodność roszczenia. Roszczenie jest wiarygodne, jeżeli istnieje uzasadniona podstawa do przypuszczenia, że ono istnieje i jest wymagalne. Wymóg uprawdopodobnienia roszczenia oznacza konieczność uprawdopodobnienia faktów, z których jest ono wywodzone. Nie jest dopuszczalne przyjęcie,

iż roszczenie jest wiarygodne w jakimś procencie oraz zabezpieczenie go w takim stosunku (por. orzeczenie SA w Warszawie z 07.08.1997 r., Acz 735/97, Pr. Gosp. 1998, nr 6, s. 52).

Wnioskodawca wywodzi swoje roszczenie, a przynajmniej jego część, z treści zawartej między stronami umowy z dnia 21 grudnia 2016 r. Wnioskodawca wskazuje na obowiązek odkupu przez obowiązanego akcji zbytych wnioskodawcy lub wskazania przez zobowiązanego podmiotu trzeciego, który odkupiłby te akcje od wnioskodawcy. O ile należy zgodzić się, iż roszczenie można uznać za wiarygodne. O tyle należy zastanowić się czy roszczenie to w aktualnej stanie faktycznym nie należy uznać za przedwczesne. Wskazać bowiem należy, co też uczynił również wnioskodawca, iż umowa nie precyzuje terminu w którym ma nastąpić odkupienie akcji, bądź też wskazanie podmiotu trzeciego, który dokonałby odkupu. Zatem roszczenie takie, na chwile obecną, jest roszczeniem niewymagalnym, zgodnie bowiem z treścią art. 455 k.c. roszczenie, którego termin wykonania nie jest oznaczony, staje się wymagalne z chwilą wezwania do jego wykonania. Należy zgodzić się z tezą obowiązującą w orzecznictwie, iż roszczenia niewymagalne podlegają zabezpieczeniu, niemniej orzekając o zabezpieczeniu zawsze należy mieć na uwadze konkretny stan faktyczny. W przedmiotowej sprawie wnioskodawca przedstawił kilka roszczeń w treści uzasadnienia, których mógłby się zabezpieczenia domagać, każde jednak ma inną podstawę, a także aktualizowałyby się w innych okolicznościach. Roszczenie o zawarcie umowy sprzedaży lub wskazanie podmiotu trzeciego wynika z umowy zawartej między stronami, tak już roszczenie o wykonanie umowy sprzedaży w postaci zapłaty ceny przez obowiązanego, jest roszczeniem nie tyle jeszcze niewymagalnym, co przedwczesnym. Skoro bowiem jak sam wnioskodawca wskazuje, iż wniesienie powództwa będzie stanowiło wezwanie do zawarcia umowy sprzedaży (lub wskazania podmiotu trzeciego) to powstaje pytanie, kto miałby zapłacić cenę, jeżeli obowiązany wskazałby podmiot trzeci. Podobna sytuacja, w ocenie Sądu, odnosi się do trzeciego roszczenia, mianowicie zapłaty odszkodowania związanego z niewykonaniem zobowiązania umownego przez (...), w obecnej bowiem chwili, żądanie odszkodowania za niewykonanie zobowiązania jest co najmniej przedwczesne, gdy obowiązany nie został nawet do wykonania tego zobowiązania wezwany.

Mając powyższe na uwadze oraz oceniając przedstawiony wraz z wnioskiem materiał dowodowy Sąd nie doszedł do przekonania, że uprawdopodobnione zostały roszczenia, których wnioskodawca miałby się domagać.,

Analiza wniosku nasuwa również wątpliwości Sądu, czy intencją składającego wniosek nie jest jedynie uzyskanie zabezpieczenia „na przyszłość”, w sytuacji gdzie nie jest on w stanie w sposób konkretny oraz jednoznaczny uprawdopodobnić jego istnienia, tak co do zasady jak i co do wysokości (z uwagi chociażby na brak wezwania (...) do wykonania zobowiązania). Tymczasem przesłanką udzielenia zabezpieczenia jest jak wynika z treści art. 730 k.p.c. uprawdopodobnienie istnienia roszczenia. Nie jest to jednak możliwe, jeżeli strona nie wezwała obowiązanego do wykonania zobowiązania.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie nie została spełniona również trzecia – ostatnia przesłanka ustawowa zabezpieczenia roszczenia, ponieważ wnioskodawca nie uprawdopodobnił interesu prawnego w uzyskaniu żądanego zabezpieczenia.

Roszczenie co do którego uprawniony żąda zabezpieczenia ma charakter majątkowy, niemniej nie musi opierać się na obowiązku zapłaty przez obowiązanego określonej kwoty na rzecz wnioskodawcy. Obowiązany może bowiem wskazać podmiot trzeci, którzy zawarze z obowiązanym umowę sprzedaży akcji. W takim też wypadku to podmiot trzeci będzie zobowiązany do zapłaty na rzecz wnioskodawcy określonej ceny.

Jednocześnie należy wskazać, iż proponowany przez wnioskodawcę sposób zabezpieczenia nie przystaje do przysługujących wnioskodawcy roszczeń. Skoro bowiem wnioskodawca jako podstawę interesu prawnego w przyznaniu zabezpieczenia wskazuje drastyczny spadek wartości akcji (...), a co za tym idzie również spadek wartości majątku obowiązanego, to powstaje pytanie w jaki sposób zajęcie ww. akcji, ma zabezpieczyć ewentualne roszczenia wnioskodawcy związane przecież ze sprzedażą tych akcji. Jednocześnie należy wskazać, iż spadek wartości majątku obowiązanego będzie nie istotny dla sprawy, jeżeli wskaże on podmiot trzeci, który zgodzi się zakupić akcje w określonej cenie. W takim bowiem wypadku wartość majątku obowiązanego pozostałaby bez znaczenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, na podstawie art. 730 § 1 k.p.c., art. 730¹ § 1-3 k.p.c., art. 731 k.p.c. i art. 747 k.p.c., oraz art. 736 i 738 k.p.c. wobec braku spełnienia ustawowych przesłanek warunkujących udzielenie zabezpieczenia wniosek należało oddalić, o czym Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

SSO Joanna Sieradz

ZARZĄDZENIE

(...)

SSO Joanna Sieradz